

Πώς θα αντιμετωπίσουμε την ασύμμετρη απειλή της κλιματικής κρίσης

Της **ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΠΑΝΑΝΟΥ**
d.pananou@realnews.gr

Με την Ελλάδα να καίγεται για ακόμη ένα καλοκαίρι, εν μέσω καταστροφικών πυρκαγιών, επιτακτικό παραμένει το ερώτημα: Τι πρέπει να πράξουμε για να μη ζούμε κάθε χρόνο τον ίδιο εφιάλτη; Η κλιματική αλλαγή επιτάσσει -πλέον- την αναθεώρηση του επιχειρησιακού μοντέλου για την αντιμετώπιση των δασικών πυρκαγιών, αναφέρουν στη Realnews πέντε κορυφαίοι Έλληνες επιστήμονες, καταθέτοντας στον δημόσιο διάλογο τις προτάσεις τους για την επόμενη ημέρα.

Πέντε κορυφαίοι επιστήμονες καταθέτουν τις προτάσεις τους για ένα εθνικό σχέδιο πυροπροστασίας. Μιλούν στην «R» οι Χρ. Ζερεφός, Φ. Κουντούρη, Κ. Λαγουβάρδος, Ευθ. Λέκκας και Κ. Συνολιάκης

ρεσία, που θα συνδεθεί και πάλι με το φυσικό της αντικείμενο. Θα γνωρίζει τα δασικά οικοσυστήματα και θα φροντίζει για την προστασία τους σε περίπτωση φωτιάς. Ενίσχυση και εκπαίδευση του προσωπικού των δασικών υπηρεσιών και αστυνόμευση του δάσους. Το "ραχατλίκι" πρέπει να τελειώσει. Και, βεβαίως, στόχος πρέπει να είναι όχι μόνο η προστασία, αλλά και η "αναγέννηση" του φυσικού μας πλούτου», σχολιάζει ο Χρ. Ζερεφός.

Πέντε δράσεις για την προστασία των δασών, εν μέσω των προβλημάτων στη διαχείριση των πυρκαγιών, προτείνει από την πλευρά του ο καθηγητής Δυναμικής Τεκτονικής Εφαρμοσμένης Γεωλογίας και Διαχείρισης Φυσικών

μάδων υπενθυμίζουν τη σκληρή πραγματικότητα της κλιματικής κρίσης. Όλες οι επιστημονικές μελέτες διαβεβαιώνουν ότι τα φαινόμενα αυτά θα συνεχίσουν να συμβαίνουν στο εγγύς μέλλον με μεγαλύτερη συχνότητα, διάρκεια και ένταση, σύμφωνα με τον πρόεδρο της Επιστημονικής Επιτροπής για την Αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής στην Ελλάδα και καθηγητή Φυσικών Καταστροφών στο Πανεπιστήμιο της Νότιας Καλιφόρνια, **Κώστα Συνολιάκης**.

«Η πρόληψη πρέπει να συστηματοποιηθεί και να επεκταθεί. Σε περιοχές του κόσμου όπου οι άνθρωποι έχουν μάθει να ζουν με τις δασικές πυρκαγιές, όπως η Νότια Καλιφόρνια, ο Καναδάς και η Ισπανία, οι δασικές πολιτικές συνδυάζουν τη διαχείριση της δασικής βιοποικιλότητας και της καύσιμης ύλης. Για παράδειγμα, στις ΗΠΑ γίνεται ευρεία χρήση ενός σχεδίου που προβλέπει την ελεγχόμενη απομείωση της καύσιμης ύλης μέσω οργανωμένης καύσης συγκεκριμένων δασικών εκτάσεων. Στην Ελλάδα, πρόσφατα εντάχθηκε η χρήση του ανπυρός (controlled burn) στο οπλοστάσιο του Πυροσβεστικού Σώματος. Η συνεργασία της Δασικής Υπηρεσίας με το Πυροσβεστικό Σώμα απέδωσε πολλαπλά και μπορεί να γίνει πιο στενή, με σκοπό την καλύτερη πρόληψη των δασικών πυρκαγιών», εξηγεί ο Κ. Συνολιάκης.

Εθελοντισμός

Όπως υποστηρίζει ο καθηγητής Φυσικών Καταστροφών, η αξιοποίηση του εθελοντισμού είναι η μόνη ρεαλιστική απάντηση στο πρόβλημα της έλλειψης ανθρώπινου δυναμικού στον τομέα της δασοπροστασίας και δασοπυρόσβεσης. «Η επιθετική πρώτη προσβολή πρέπει να γίνει κανόνας, όπως ευτυχώς έγινε ο σχεδιασμός οργανωμένης απομάκρυνσης. Ο συντονισμός μεταξύ των υπηρεσιών, ενώ φαίνεται από μακριά να είναι σημαντικά καλύτερος τα τελευταία χρόνια, έχει ακόμα περιθώρια βελτίωσης».

Κομβικής σημασίας είναι και η ενημέρωση του κοινού, προκειμένου να αποφεύγονται ενέργειες που μπορούν να βάλουν φωτιά σε δασικές εκτάσεις. «Πρέπει να καταλάβουμε ότι σε δυνατό αέρα και καύσιμα τα καλώδια υψηλής τάσης μπορεί να προξενίσουν σπινθήκες και πυρκαγιές, αλλά και να καταρρίψουμε τους μύθους της δασοπυρόσβεσης: ότι τα εναέρια μέσα αποτελούν την πανάκεια ή ακόμα ότι οι δασικές πυρκαγιές σβήνουν μόνο με την άμεση προσβολή με νερό», σχολιάζει.

Παράλληλα, ο καθηγητής Κ. Συνολιάκης δεν παραλείπει να αναφερθεί σε όσους αμφισβητούν την αποτελεσματικότητα των εκκενώσεων. «Πριν από πέντε χρόνια, πέθαναν 104 άνθρωποι στην πυρκαγιά στο Μάτι επειδή δεν υπήρχε ούτε το 112 ούτε σχεδιασμός οργανωμένης απομάκρυνσης. Με μια ομάδα ερευνητών από την Ελλάδα, την Ιαπωνία και τις Ηνωμένες Πολιτείες αποδείξαμε ότι, αν υπήρχε το 112, η οργανωμένη απομάκρυνση θα ήταν εφικτή και θα είχε σώσει ζωές. Διάφοροι, για πολιτικούς λόγους, αμφισβητούν την αποτελεσματικότητα των εκκενώσεων ή προσπαθούν να απαξιώσουν τα επιστημονικά συμπεράσματα, με αποτέλεσμα, ενώ το 112 λειτουργεί, να εξακολουθούν να υπάρχουν ακόμη ιστορίες συνανθρώπων μας που δεν ακολουθούν τις εντολές εκκένωσης, με τραγικές ορισμένες φορές συνέπειες».

Καινοτόμες τεχνικές

Η ανθρωπότητα έχει κάνει άλματα στην ανάπτυξη καινοτόμων τεχνικών και εργαλείων για να μετριάσει τα αποτελέσματα φυσικών καταστροφών. Ένα σύγχρονο κράτος θα πρέπει να αξιοποιεί όλους τους διαθέσιμους πόρους για την προστασία του πολίτη και του περιβάλλοντος, αναφέρει από την πλευρά του ο **Κώστας Λαγουβάρδος**, διευθυντής Ερευνών Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών. «Τα επιτεύγματα της επιστήμης δυστυχώς, δεν τα παρακολουθεί επαρκώς η πολιτεία. Ενώ η ανάγκη στενής συνεργασίας

Μελετώντας τις αιτίες της μη αποτελεσματικής διαχείρισης όσων δασικών πυρκαγιών «ξέφυγαν», ερχόμαστε αντιμέτωποι με τις αδυναμίες του υπάρχοντος επιχειρησιακού δόγματος. «Απαιτούνται ριζικές αλλαγές και σοβαρή αντιμετώπιση. Ο σχεδιασμός πρέπει να εστιάζει στην πρόληψη και όχι στην κατάσβεση. Δεν μπορούμε να σώσουμε δάση με δασοπυρόσβεση. Εδώ δεν μπορούν οι Αμερικανοί και οι Καναδοί με τόσα πλούτη. Θέλει πολλή δουλειά. Προστασία των δασών, παρακολούθηση κομμάτι-κομμάτι (δασική περιοχή, χορτολιβαδική, οικοσυστήματα κ.ά.). Στις πολιτισμένες χώρες του εξωτερικού υπάρχει διαχείριση του δάσους, καθάρισμα, επίβλεψη, δασοφύλακες. Εδώ δεν έχουμε τίποτα. Όλα είναι εναντίον μας και το έργο διαχείρισης του μεσογειακού οικοσυστήματος είναι πάρα πολύ δύσκολο», δηλώνει ο καθηγητής Φυσικής της Ατμόσφαιρας και επόπτης του Κέντρου Ερευνας Φυσικής της Ατμόσφαιρας και Κλιματολογίας της Ακαδημίας Αθηνών, **Χρήστος Ζερεφός**.

Ισχυρή Δασική Υπηρεσία

Στο πλαίσιο αυτό, πρώτο και βασικό μέτρο, σύμφωνα με τον διακεκριμένο ακαδημαϊκό, είναι η δημιουργία μιας αναβαθμισμένης Δασικής Υπηρεσίας, η οποία θα αποτελεί τον βασικό πυλώνα του νέου σχεδιασμού. «Απαιτείται μια αναβαθμισμένη, ισχυρή Δασική Υππ-

Καταστροφών του ΕΚΠΑ και πρόεδρος του ΟΑΣΠ, **Ευθύμιος Λέκκας**.

«Πρώτη δράση πρέπει να είναι η διαχείριση του δασικού περιβάλλοντος. Η ορθή διαχείριση του δασικού μας πλούτου, που τον έχουμε αφήσει τελείως και δεν τον εκμεταλλευόμαστε. Αφορά βελτιωτικές ενέργειες που μπορούν να γίνουν, όπως έργα, καθαρισμός της καύσιμης ύλης στα όρια των δασών και σε κρίσιμες περιοχές κ.ά. Το δεύτερο ζήτημα είναι η εκπόνηση τεκμηριωμένων αντιπυρικών σχεδίων σε τοπικό και εθνικό επίπεδο, το τρίτο να αναπτύξουμε την προσανατολισμένη έρευνα σε θέματα δασικών πυρκαγιών, το τέταρτο να αξιοποιήσουμε τη χρήση σύγχρονων τεχνολογιών για επιτήρηση, έγκαιρη προειδοποίηση και κατάσβεση και το πέμπτο ζήτημα εκτεταμένες δράσεις εκπαίδευσης και ενημέρωσης σε όλα τα επίπεδα στον γενικό πληθυσμό, σε ειδικές ομάδες, στους εμπλεκόμενους υπηρεσιακούς φορείς, στους πάντες».

Οι δασικές πυρκαγιές των τελευταίων εβδο-